

پاسخ کارشناس «آتیه‌نو» به پرسش‌های بیمه‌ای خوانندگان

آیا کارگر آسیب‌دیده بیرون از کارگاه، مشمول بیمه می‌شود؟

گزارش

حوزه کار و تأمین اجتماعی به دلیل تعدد قوانین و مقررات، دارای پیچیدگی‌ها و ظرافتی است که بسیاری از افراد و مشاغل در حوزه کارگری و کارفرمایی را درگیر خود می‌کند. یکی از ضروری‌ترین امور حمایتی در این بستر، ارائه خدمات مشاوره تخصصی است. از این رو، هفته‌نامه آتیه‌نو با راه‌اندازی این صفحه، تلاش دارد تا با ارائه خدمات مشاوره، کمک کند تا شرکای اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی بتوانند وفق قوانین و مقررات، بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی از حقوق خود مطلع شده تا هنگام بروز مشکل یا اختلاف به راهکاری درست و دقیق دست یابند.

به تازگی دو نفر از کارگران بیمه‌شده کارگاه من جهت انجام خدمات درمانی به یکی از درمانگاه‌های تأمین اجتماعی مراجعه کردند و در نزدیکی درمانگاه یک نفر به علت تصادف با اتومبیل دچار حادثه شد و نفر دوم نیز که در حال کمک به نفر حادثه‌دیده بود از پشت سر با موتورسیکلت برخورد کرد که منجر به شکستگی پای او شد. سؤال این است با توجه به اینکه این دو حادثه در خارج از محیط کارگاه اتفاق افتاده، آیا این حوادث ناشی از کار تلقی می‌شوند؟

بله. طبق ماده (۶۰) قانون تأمین اجتماعی اگر بیمه‌شده در اوقات مراجعه به درمانگاه یا بیمارستان برای انجام خدمات درمانی دچار حادثه شود، این حوادث نیز ناشی از کار است. همچنین حوادثی که برای بیمه‌شده حین اقدام برای نجات سایر بیمه‌شدگان حادثه‌دیده و مساعدت به آنها اتفاق می‌افتد نیز حادثه از کار تلقی می‌شود و کارفرما موظف است حداکثر تا سه روز اداری مراتب را کتبا به شعبه تأمین اجتماعی مربوطه گزارش دهد تا بعدها توسط بازرس فنی شعبه مورد بررسی و رسیدگی قرار گیرد.

۵ سال است بیمه‌شده اجباری تأمین اجتماعی هستم. قبل از بیمه‌پردازی، ۲۴ ماه خدمت سرکاری انجام داده‌ام. آیا خرید خدمت سرکاری به صورت غیر حضوری نیز انجام می‌گیرد؟

بله. با توجه به فراهم شدن زمینه‌های اخذ اطلاعات دوره خدمت سرکاری بیمه‌شدگان از سازمان وظیفه عمومی به صورت فایل دیجیتالی، بیمه‌شده متقاضی خرید خدمت سرکاری که شروع و پایان خدمت سرکاری او بعد از تاریخ ۱۳۸۵/۵/۷ است علاوه بر مراجعه حضوری، می‌تواند در صورت داشتن شرایط مربوطه از طریق سامانه خدمات غیر حضوری سازمان تأمین اجتماعی به نشانی (eservices.tamin.ir) و با ورود به منوی بیمه‌شدگان - امور بیمه‌شدگان - خرید خدمت سرکاری، نسبت به محاسبه و پرداخت حق بیمه مدت سرکاری خود اقدام کند. البته لازم به یادآوری است اخذ تقاضای خرید خدمت سرکاری در سرویس غیر حضوری سازمان تأمین اجتماعی برای افرادی است که در سنوات گذشته درخواست احتساب سوابق سرکاری منجر به پرداخت حق بیمه آن نشده باشد، لذا بیمه‌شدگانی که قبلاً به صورت حضوری درخواست کرده‌اند حق بیمه مربوطه را خارج از مهلت مقرر پرداخت کرده‌اند و در نهایت برای آنها در سیستم تأمین اجتماعی سابقه ایجاد نشده اگر درخواست مجدد برای تجدید محاسبه داشته باشند، باید از طریق مراجعه حضوری به شعبه تأمین اجتماعی اقدام کنند.

مقرری بگیر بیمه بیکاری هستم. در سال ۹۱ الی ۹۲ دو سال خدمت سرکاری انجام داده‌ام، چون بعد از اتمام دوره مقرری، با احتساب مدت زمان دریافت بیمه بیکاری، سابقه‌ام به ۱۵ سال می‌رسد و در حال حاضر ۵۴ سال سن دارم، سؤال این است غیر از بیمه‌شدگان اجباری، مقرری بگیران بیمه بیکاری نیز می‌توانند نسبت به خرید خدمت سرکاری خود اقدام کنند؟ و اینکه آیا کل حق بیمه مربوطه باید توسط بیمه‌شده پرداخت شود؟

طبق مقررات؛ کلیه بیمه‌شدگانی که به هر نحو حق بیمه خود را به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت کرده یا پرداخت می‌کنند از قبیل بیمه‌شدگان اجباری، گروه‌های خاص بیمه‌ای، مستمری بگیران بازنشسته از کار افتاده و

بازماندگان بیمه‌شده متوفی که خدمت سرکاری رفته و همچنین مقرری بگیران بیمه بیکاری (مانند شما) و... که بعد از تاریخ ۱۳۸۵/۵/۷ خدمت سرکاری انجام داده‌اند، اگر حداقل دو سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشند، مجاز به خرید خدمت سرکاری خود هستند. ضمناً ۲۰/۷ حق بیمه توسط بیمه‌شده پرداخت می‌شود و ۳۰/۲۳ بقیه به عهده دولت است.

۱۸ ماه است سابقه بیمه اختیاری دارم و قبلاً نیز دو ماه بیمه اجباری بودم. سه سال قبل نیز به مدت ۲۰ ماه خدمت سرکاری انجام داده‌ام. با توجه به اینکه در حال حاضر شاغل و بیمه‌پرداز نیستم، آیا می‌توانم حق بیمه دوران سرکاری را پرداخت کنم؟

حداقل سابقه لازم برای خرید خدمت سرکاری دو سال است. ضمناً طبق رأی شماره ۱۴۴۱ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، شاغل و بیمه‌پرداز بودن متقاضی در زمان درخواست خرید خدمت سرکاری الزامی نیست، اما با توجه به اینکه سابقه شما هم اکنون ۲۰ ماه است، هنگامی که سابقه پرداخت حق بیمه به دو سال برسد می‌توانید نسبت به خرید خدمت سرکاری به صورت مراجعه حضوری به شعبه تأمین اجتماعی و یا از طریق سامانه خدمات غیر حضوری سازمان تأمین اجتماعی اقدام کنید.

به علت آتش‌سوزی، کارگاه محل اشتغال من که فعالیت آن سخت و زیان‌آور است موقتاً سه ماه تعطیل و حق بیمه کارگران در این سه ماه پرداخت نشد. بعد از تعطیلی، کارگاه مجدداً بازگشایی شده است. آیا تعطیلی سه ماه کارگاه باعث زائل شدن توالی ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه در مشاغل سخت و زیان‌آور می‌شود؟ خیر. ایام حالت تعلیق که به واسطه عوامل قهریه طبیعی و حوادثی مثل سیل و زلزله و آتش‌سوزی که خارج از اراده کارفرما و بیمه‌شده است و کارگاه موقتاً تعطیل شود، باعث زائل شدن توالی اشتغال در کارهای سخت و زیان‌آور نمی‌شود.

بیمه‌شده اجباری زن با ۱۸ سال سابقه بیمه‌پردازی هستم. با توجه به اینکه در حال حاضر ۴۰ سال سن دارم، بعد از چه مدتی می‌توانم بازنشسته شوم؟

یکی از شرایط بازنشستگی زنان بیمه‌شده، داشتن حداقل ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه و حداقل ۴۲ سال سن به شرطی که در زمان درخواست بازنشستگی مشمول قانون کار و بیمه‌شده اجباری باشند، است. در این صورت می‌توانند با حقوق ۲۰ روزه بازنشسته شوند، لذا شما بعد از رسیدن به سن ۴۲ سالگی و تکمیل سابقه به ۲۰ سال می‌توانید درخواست بازنشستگی کنید.

قبلاً ۱۰ سال در شغل سخت و زیان‌آور یک مؤسسه دولتی شاغل بودم. بعد از بازخرید، هم‌اکنون ۱۴ سال است در شغل سخت و زیان‌آور بخش خصوصی شاغل و بیمه‌پرداز تأمین اجتماعی هستم. آیا یک سال دیگر که سابقه اشتغال من در مشاغل سخت و زیان‌آور به ۲۵ سال متناوب برسد می‌توانم از شرایط ذیل این قانون بهره‌مند شوم؟

خیر. پذیرش سوابق اشتغال در مشاغل سخت و زیان‌آور بیمه‌شدگانی که در سنوات گذشته مشمول دیگر

صندوق‌ها غیر از صندوق تأمین اجتماعی بوده و سپس بیمه‌پرداز تأمین اجتماعی و مشمول قانون کار شده‌اند و استفاده از قانون بازنشستگی سخت و زیان‌آور منحصراً در دوران بیمه‌پردازی نزد سازمان تأمین اجتماعی امکان‌پذیر است.

بسم‌الخیر فوت کرده است. متوفی در زمان فوت، بیمه‌پرداز نبود اما در سنوات گذشته جمعا حدود ۹ سال سابقه پرداخت حق بیمه دارد. با توجه به اینکه بازماندگان و افراد تحت تکفل قانونی، من و همسر او و دو فرزند کمتر از ۱۰ سال متوفی است، آیا به همه بازماندگان مستمری ماهیانه تعلق می‌گیرد؟

طبق قانون (تعیین تکلیف تأمین اجتماعی اشخاصی که ۱۰ سال و کمتر حق بیمه پرداخت کرده‌اند) مصوب ۱۳۹۲/۷/۱۷، چون متوفی ۹ سال سابقه بیمه دارد، برای همسر و دو فرزند او مستمری ماهیانه متناسب با سنوات پرداخت حق بیمه برقرار می‌شود اما برای شما که در زمان حیات متوفی تحت تکفل بیمه‌شده بودید، صرفاً مبلغی به عنوان (غرامت مقطوع فوت) به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) قانون تأمین اجتماعی (۲۰ درصد) و به صورت یکجا پرداخت خواهد شد.

بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستم. همسر اخیراً فوت کرده است. آیا سازمان تأمین اجتماعی کمک‌هزینه کفن و دفن او را پرداخت می‌کند؟ یکی از تعهدات کوتاه‌مدت سازمان تأمین اجتماعی پرداخت کمک‌هزینه کفن و دفن است. این کمک‌هزینه، قبلاً در صورت فوت بیمه‌شده اصلی به بازماندگان او پرداخت می‌شد، اما چند سال است طبق بخشنامه صادره اگر در زمان حیات بیمه‌شده همسر او فوت کند، کمک‌هزینه کفن و دفن همسر به بیمه‌شده اصلی پرداخت می‌شود.

پدرم که در یک کارگاه تولید مواد شوینده اشتغال داشت به علت سقوط از بلندی در محیط کارگاه، فوت کرده است. با توجه به اینکه او فقط دو ماه سابقه پرداخت حق بیمه دارد، آیا مادر من و من که ۱۸ سال دارم می‌توانیم از مستمری بازماندگان استفاده کنیم؟

بله. طبق بند «۴» ماده (۸۰) قانون تأمین اجتماعی، چون فوت پدر شما به علت حادثه ناشی از کار است، در حوادث ناشی از کار یا بیماری حرفه‌ای که بیمه‌شده بر اثر آن فوت کند، بدون در نظر گرفتن مدت سابقه پرداخت حق بیمه، بازماندگان واجد شرایط، استحقاق دریافت مستمری را خواهند داشت و طبق ماده (۱۱۱) قانون تأمین اجتماعی این مستمری نباید از حداقل دستمزد سال مربوطه کمتر باشد. البته باید بعد از گزارش حادثه توسط کارفرما، حادثه ناشی از کار توسط بازرس فنی شعبه تأمین اجتماعی تأیید شود.

من ۱۷ سال سن دارم و فرزندخوانده یک خانواده هستم و از کودکی در این خانواده بزرگ شده‌ام. پدرم مدیر یک کارخانه بود که من را از کودکی به فرزند قبول کرد و با ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه یک هفته قبل فوت کرد. با توجه به اینکه پدر متوفی من یک فرزند حقیقی هم دارد سؤال این است، غیر از مادر و برادر حقیقی که می‌توانند از مستمری بازماندگان استفاده کنند، آیا فرزندخوانده نیز سهمی از مستمری بازماندگان دارد؟

بله. در اجرای قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست و بدسرپرست مصوب ۱۳۹۲/۷/۱۰ مجلس شورای اسلامی فرزندخوانده نیز در حکم فرزند حقیقی است و از کلیه حقوق و مزایای قانونی بهره‌مند خواهد شد و فرزندخوانده مذکور مانند شرایط فرزند ذکور حقیقی متوفی (تاسن ۱۹ سالگی تمام و بعد از آن در صورت داشتن تحصیلات دانشگاهی) می‌تواند به نسبت ۲۵ درصد از مستمری استحقاقی بازماندگان استفاده کند. همچنین فرزندخوانده‌ان نیز مثل فرزندانش حقیقی تا زمانی که شوهر نکرده و فاقد شغل است می‌تواند در ردیف مستمری بگیران قرار گیرد.

بیمه‌شده اختیاری هستم. طبق تجویز پزشک معالج برای پسر ۱۵ ساله‌ام پروتز زیر آرنج اندام فوقانی خریداری کرده‌ام. آیا سازمان تأمین اجتماعی به بیمه‌شدگان اختیاری هزینه این پروتز را پرداخت می‌کند؟

بله. یکی از تعهدات سازمان تأمین اجتماعی در قبال بیمه‌شدگان اختیاری، مثل سایر بیمه‌شدگان اجباری، پرداخت کمک‌هزینه وسایل پزشکی پروتز و اروتز به بیمه‌شده و افراد تحت تکفل قانونی اوست. تعرفه پروتز زیر آرنج اندام فوقانی، ۳۰ میلیون ریال است که پس از تأیید توسط کمیسیون پزشکی تأمین اجتماعی به بیمه‌شده پرداخت می‌شود. البته اگر هزینه آن براساس فاکتور کمتر از تعرفه باشد، طبق قیمت فاکتور پرداخت خواهد شد.

مدتی بیمه‌شده قالیبافان بودم. هفت ماه است بر اساس گزارش بازرس تأمین اجتماعی مبنی بر عدم اشتغال در این حرفه قرارداد من لغو شده و در حال حاضر از نظر شرایط سن و سابقه نمی‌توانم بیمه مشاغل آزاد شوم. من از چه طریقی می‌توانم بیمه‌پردازی خود را ادامه دهم؟ اگر قرارداد بیمه‌شده قالیبافی به علت عدم اشتغال در حرفه قالیبافی لغو شود، لکن فاقد شرایط سن و سابقه برای ادامه‌پردازی در قالب مشاغل آزاد باشد، در این مورد خاص سازمان تأمین اجتماعی در راستای تعمیم و گسترش پوشش بیمه‌ای به احاد جامعه اجازه داده است، در صورتی که متقاضی بیمه مشاغل آزاد آخرین سابقه بیمه او از نوع بیمه قالیبافان و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار است اگر انقطاع بیمه‌پردازی تا تاریخ تقاضای بیمه مشاغل آزاد کمتر از یک سال باشد (مثل شما که هفت ماه است) شعبه تأمین اجتماعی می‌تواند بدون رعایت شرط سن و سابقه و با مجوز اداره کل استان مربوطه نسبت به انعقاد قرارداد بیمه مشاغل آزاد اقدام کند.

بیمه‌شده کارگر ساختمانی هستم. به علت شکستن پا در بیمارستان بستری بودم و حین عمل جراحی پروتز پلاتین در ران پای من کار گذاشته شده، چون هزینه قیمت پلاتین را خودم پرداخت کرده‌ام، آیا سازمان تأمین اجتماعی به بیمه‌شدگان کارگر ساختمانی این هزینه را پرداخت می‌کند؟

بله. کارگران ساختمانی بیمه‌شده تأمین اجتماعی مشمول دریافت کمک‌هزینه وسایل کمک پزشکی پروتز و اروتز هستند و وسایلی که در حین عمل جراحی در بدن بیمه‌شدگان کار گذاشته می‌شود و به آندوپروتز معروف است، هزینه این قبیل وسایل با ارائه مدارک مربوطه توسط دفاتر اسناد پزشکی سازمان تأمین اجتماعی محاسبه و پرداخت می‌شود.

طبق ماده

(۶۰) قانون

تأمین اجتماعی

اگر بیمه‌شده

در هنگام

مراجعه به

درمانگاه یا

بیمارستان

برای انجام

خدمات درمانی

دچار حادثه

شود، این

حوادث نیز

ناشی از کار

تلقی می‌شود

atiyeonline.ir

رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی

